

การพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทยต่ำ

นางสาวทศวิรัตน์ คงวัธนะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-038-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 173 6582X

**A DEVELOPMENT OF THE THAI REMEDIAL READING PROGRAM
FOR PRATHOM SUKSA TWO STUDENTS
WITH LOW THAI READING ACHIEVEMENT**

Miss Hatairat Kongvattana

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary education
Graduate School**

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-835-038-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีสัมฤทธิผลการอ่าน
ภาษาไทยต่ำ

โดย

นางสาวหทัยรัตน์ คงวิณะ

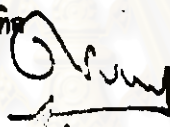
ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ปิตินันท์ สุขसार

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สนับสนุนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวิวัฒน์ ชูวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ปานดา ใจ์เท็กมวงค์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ปิตินันท์ สุขसार)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ศรินทร์ วัชระสิรินันท์)

สถาบันวิจัยการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

หัวข้อค้นคว้า : การพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทย

(A DEVELOPMENT OF THE THAI REMEDIAL READING PROGRAM FOR
PRATHOM SUKSA TWO STUDENTS WITH LOW THAI READING ACHIEVEMENT)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.ปิตินันท์ สุกขสาร, 323 หน้า. ISBN 974-635-038-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยต่ำ การดำเนินการวิจัยมี
4 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) สร้างโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย
3) ทดลองใช้โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ตัวอย่างประชากรคือนักเรียนที่มี
สัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยต่ำในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียน
อนุบาลชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน-
มาตรฐานและการทดสอบค่าที 4) ปรับปรุงโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย

ผลการทดลองใช้โปรแกรมพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทย
ของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรม สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยของนักเรียนหลังเข้าร่วม
โปรแกรม สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนทุกคน
ในโปรแกรมมีคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยหลังเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่าน
ภาษาไทย สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ และสูงกว่าเกณฑ์การประเมิน อย่างมีนัยสำคัญ

โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย เป็นแผนการกำหนดขั้นตอนการ -
ดำเนินงานของโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย โดยจัดการสอนซ่อมเสริมการอ่าน
ภาษาไทย นอกเวลาเรียน ครั้งละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 วัน เป็นเวลานาน 3 เดือน
เพื่อให้นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยต่ำ สามารถพัฒนาระดับความสามารถในการอ่าน
เป็นคำและการอ่านสะกดคำให้สูงขึ้น มีหลักการในการจัดกิจกรรมโดยปรับจากแนวคิดของเพอร์นาลด์
อเคลแมน และเทเลอร์ ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียนเป็น
รายบุคคล 2) ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจโดยการให้นักเรียนมีอิสระในการเลือกกิจกรรม
3) จัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเห็นประโยชน์และความสำคัญของการอ่านออกเขียนได้ 4) ช่วย
ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนแต่ละขั้นตอนย่อย 5) มีการวางแผนประเมินผลการ-
เรียนของนักเรียนร่วมกับครู และมีการแจ้งให้นักเรียนทราบถึงความสามารถที่ตนเองมีอยู่และระดับ
ความสามารถที่นักเรียนจะต้องพัฒนาต่อไป กิจกรรมที่จัดมี 3 ประเภท คือ กิจกรรมการอ่าน-
เขียนอิสระ กิจกรรมการอ่าน-เขียนที่แสดงให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการอ่านออก
เขียนได้ กิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยตามระดับความสามารถของนักเรียน

ภาควิชา .....
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา ..2539.....

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

C640598 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEY WORD : REMEDIAL / READING / THAI / PRATHOM SUKSA TWO STUDENTS

HATAIRAT KONGVATTANA : A DEVELOPMENT OF THE THAI REMEDIAL READING PROGRAM FOR PRATHOM SUKSA TWO STUDENTS WITH LOW THAI READING ACHIEVEMENT. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.PITINUN SUTTASAN, 323 pp. ISBN 974-635-038-2.

The purpose of this study was to develop the Thai remedial reading program for Prathom Suksa two students with low Thai reading achievement. The stages of the program in this study were : 1) studying the fundamental information, 2) developing the program, 3) experimenting the program with 15 students of Prathom Suksa two of Anuban Chaiyaphum School, academic year 1995 and analyzing the data by using arithmetic mean, standard deviation and t-test. 4) improving the program.

The findings were : 1) The post-test arithmetic mean score of the Thai reading achievement of the student in the program was higher than the pre-test at the .05 level of significance. 2) The post-test arithmetic mean score of the Thai reading achievement of student in the program was higher than the stipulated criterion score at the .05 level of significance. 3) The post-test arithmetic mean score of the Thai reading achievement of every student in the program was higher than the pre-test. The post-test arithmetic mean score of the Thai reading achievement of every student in the program was higher than the stipulated criterion-score.

The Thai remedial reading program was a plan determining procedures of providing Thai remedial reading instruction after school, 1 hour, 3 times a week, for 3 months to help students with low Thai reading achievement develop their ability in recognizing words and phonetic reading. The principles of the approach of the program which was adapted from were as follows : 1) Providing individualized activities appropriate for each learner's level of performance, 2) Promoting learner's motivation by giving freedom choices of activities, 3) Providing activities convincing learner the benefits and significance of literacy, 4) Helping learner to be successful in each small step of learning, and 5) Providing learning evaluation plan decided together by teacher and learner, and informing the learner about his / his current performance and expected performance of the next step. The activities of the program consisted of 1) Free choice reading-writing activities, 2) Reading - writing activities convincing benefits and significance of literacy, and 3) Thai reading practice activities according to each learner's level of performance.

ภาควิชา.....ประถมศึกษา.....
สาขาวิชา.....ประถมศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถของรองศาสตราจารย์ดิฉัน พันธุ์ ศุภสาร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่อง
ของการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยความเข้าใจที่เสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
ที่นี้ ด้วย และขอกราบขอบพระคุณ อ.ดร.ศรินทร์ วิกฤตินันท์ ที่ท่านได้ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ
ในการทำวิจัยครั้งนี้มาตั้งแต่ต้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านที่กรุณาตรวจและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์
ต่อการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาตรวจและให้คำแนะนำในการปรับปรุง
แก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารตลอดจนคณะครูและนักเรียนโรงเรียนอนุบาลชัยภูมิ ที่ให้
ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี และเนื่องจากวิทยานิพนธ์นี้ได้รับเงินทุนอุดหนุนส่วนหนึ่งจาก
มูลนิธิ มล.จิราวุธ นพวงศ์ เป็นจำนวนเงิน 10,000 บาท จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา
ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมารดาเป็นอย่างสูง ที่สนับสนุนให้มีโอกาสที่ดำเนินชีวิต
เรื่อยมา และขอขอบพระคุณญาติพี่น้องและเพื่อนทุกคนที่เป็นกำลังใจให้เสมอมา

หทัยรัตน์ คงวิเศษ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อดกของเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การอ่าน.....	12
ความหมายของการอ่าน.....	12
องค์ประกอบของการอ่าน.....	13
จุดมุ่งหมายในการอ่าน.....	15
วิธีการสอนอ่าน.....	16
สาเหตุที่มีผลกระทบต่อการหนีนาทางการอ่าน.....	19
ความสามารถในการอ่านกับสากง่าอของสาร.....	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

การพัฒนาโปรแกรมการสอนอ่าน.....	25
ความหมายและส่วนประกอบโปรแกรมการสอน.....	25
การพัฒนาโปรแกรมการสอนอ่าน.....	26
การสอนซ่อมเสริม.....	27
ความหมายของการสอนซ่อมเสริม.....	27
ประเภทของการสอนซ่อมเสริม.....	30
หลักการสอนซ่อมเสริม.....	31
การวินิจฉัยเพื่อจัดสอนซ่อมเสริม.....	35
ระยะเวลาและสถานที่ในการจัดสอนซ่อมเสริม.....	38
การสอนซ่อมเสริมด้านการอ่าน.....	39
ลักษณะของนักเรียนที่ควรสอนซ่อมเสริมด้านการอ่าน.....	39
หลักการสอนซ่อมเสริมด้านการอ่าน.....	43
ขั้นตอนการสอนซ่อมเสริมด้านการอ่าน.....	45
แนวคิดและทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริม-	
การอ่านภาษาไทย.....	47
ความแตกต่างระหว่างบุคคล.....	47
แรงจูงใจ.....	48
แนวคิดของเฟร์นาลด์ อเดลแมนและเทเลอร์.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่าน.....	58
งานวิจัยในประเทศ.....	58
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	62
การสร้างโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย.....	62
การทดลองใช้โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย.....	70
การปรับปรุงโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย.....	78
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผลการวิจัย.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	101
รายการอ้างอิง.....	103
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	109
ภาคผนวก ข. สถิติและตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล.....	110
ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	120
แบบทดสอบความรู้พื้นฐานการอ่านภาษาไทย.....	121
แบบทดสอบการอ่านภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	133
ภาคผนวก ง. สื่อที่ใช้ในโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย.....	144
แบบประเมินจุดประสงค์การอ่านภาษาไทย.....	145
แบบสัมภาษณ์เจตคติและนิสัยในการอ่านของนักเรียน.....	190
ภาคผนวก จ. โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยและแนวทาง- การจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย.....	194
ภาคผนวก ฉ. ตารางที่ 6.....	304
ภาคผนวก ช. ตารางที่ 7.....	312
ประวัติผู้วิจัย.....	323

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1.	เปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทยของนักเรียนรายคน กับเกณฑ์ประเมินสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทย.....	80
2.	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทย ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย.....	81
3.	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทยของนักเรียนหลัง การเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยกับเกณฑ์การประเมิน สัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทย.....	82
4.	ตารางค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบทดสอบพื้นฐาน การอ่านภาษาไทย ตอนที่ 1 ด้านคำศัพท์.....	108
5.	ตารางค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบทดสอบการอ่าน ภาษาไทย ตอนที่ 1 ด้านคำศัพท์.....	109
6.	ตารางวิเคราะห์ค่าตามจุดประสงค์การอ่านภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533).....	304
7.	ตารางวิเคราะห์ระดับความยากง่ายของบทอ่าน โดยผู้ใช้สูตรของฟราอ.....	312

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนพนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1. กรอบแนวคิดในการสร้างโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย..... 63
2. ขั้นตอนการจัดการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย..... 67
3. การเลือกตัวอย่างประชากร..... 72

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย